

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความสำคัญของวัยรุ่น วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งร่างกาย และจิตใจที่ซับซ้อนที่สุด เป็นวัยต่อของชีวิตจากเด็ก ไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดภายในตัววัยรุ่น ร่วมกับการเปลี่ยนแปลงในวัยของพ่อแม่ซึ่งมักเป็นวัยกลางคนและมีปัญหาที่ต้อง ระวังมาก มีการเจริญเติบโตทางเพศที่ชัดเจนพร้อมกับการเจริญพันธุ์ มีระดับฮอร์โมนทางเพศที่สูง ซึ่งส่งผลต่ออารมณ์ พฤติกรรม และความคิดอย่างมาก

วัยรุ่น มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นมากรวมถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างรวดเร็วในเวลาอันสั้น ทั้งหมดนี้ย่อมทำให้วัยรุ่นต้องใช้ความพยายามในการปรับตัวอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงของตนเอง ของพ่อแม่ และของสังคม อีกทั้งเป็นวัยที่สังคมหวังให้วัยรุ่นเริ่มมองหาแนวทางอาชีพของตน อันจะเป็นทั้งเอกลักษณ์และการยังชีพต่อไป

ในคนทั่วๆ ไปแม้อยู่เฉยๆก็ยังมีปัญหาเกิดได้ ดังนั้นหากร่างกายมีการเปลี่ยนแปลงมาก ปัญหาของการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นย่อมเกิดขึ้นเป็นเรื่องธรรมดา หากแต่ต้องอาศัยกลวิธีในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นให้ได้อย่างเหมาะสมเพื่อเป็น พื้นฐานของความเข้มแข็งทางจิตใจ เพื่อเผชิญปัญหาในสภาพภาคหน้า และจัดการให้ผ่านพ้นไปได้อย่างชาญฉลาด การจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นของวัยรุ่นนั้นต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่าง เช่น พื้นฐานทางจิตใจที่มั่นคงของวัยรุ่น ความอบอุ่นและความเข้าใจจากครอบครัว แนวทางการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมของพ่อแม่ กลุ่มเพื่อน ที่เกื้อหนุนกันไปในทางที่ถูกต้อง

เฮอร์ล็อก (Hurlock, 1949 อ้างถึงใน เพ็ญรัตน์, 2524, หน้า 3) กล่าวถึงวัยรุ่น เป็นระยะที่สำคัญที่สุดเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านร่างกายและจิตใจ เป็นช่วงเวลาของการเจริญงอกงาม และการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้าน คือ ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม เป็นช่วงเวลาที่รับสิ่งใหม่ๆ ทั้งทางด้านประสบการณ์ ความรับผิดชอบ ความสัมพันธ์กับเพื่อนและผู้ใหญ่ ความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมักจะก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัว การเปลี่ยนแปลงจากวัยรุ่นไปสู่ผู้ใหญ่ใน

ระยะแรก จึงดูเหมือนว่าปัญหาต่างๆ เกิดขึ้นพร้อมกันในตัวเด็ก เด็กวัยรุ่นจึงไม่สามารถปรับตัวให้ทันต่อปัญหาเหล่านั้น

สุพัตรา สุภาพ (2525, หน้า 42) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมวัยรุ่น ว่าเป็นวัยที่เริ่มแตกเนื้อหนุ่มสาว (Puberty) จนกระทั่งบรรลุนิติภาวะ ซึ่งมีผลกระทบกระเทือนต่อความเจริญด้านอื่นๆ ด้วย เช่น มีการแปรปรวนทางอารมณ์ เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้มีพฤติกรรมแปลกๆ เช่น รัก ชอบอะไร ก็รักจนหลง ชอบจนคลั่ง ที่เป็นเช่นนี้ เพราะมีอารมณ์อ่อนไหวง่าย ถ้าผิดหวังหรือไม่ได้ตั้งใจจะเสียใจมาก หรือมีเรื่องกระทบกระเทือนเล็กน้อยก็จะหนีออกจากบ้าน บางรายถึงกับแสดงความอาฆาตพยาบาท หรือโต้ตอบอย่างรุนแรง ถึงขนาดยกพวกตีกัน ซึ่งบางครั้งผู้ใหญ่ไม่เข้าใจ ทำให้เกิดปัญหาในการมีความสัมพันธ์ต่อกัน

จิราภรณ์ อารยะรังสฤษฎ์ (2526, หน้า 65) กล่าวถึง วัยรุ่นคือวัยที่สิ้นสุดความเป็นเด็ก และกำลัง จะพัฒนาไปสู่วัยผู้ใหญ่ อายุประมาณ 13-20 ปี อาจกล่าวได้ว่าเป็นวัยที่มีความสำคัญช่วงหนึ่งในชีวิตมนุษย์ ซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ก็มีผลทำให้วัยรุ่นขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และประสบปัญหาในการปรับตัว จะเห็นได้ว่าวัยรุ่นจะมีพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากวัยอื่นๆ

โยชิน ศันสนยุทธ (2533, หน้า 191-192) ได้กล่าวถึง วัยรุ่นเป็นวัยที่เริ่มในช่วงอายุตั้งแต่เด็กมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย (12-13 ปี) จนอายุที่เด็กสามารถมีงานทำ ซึ่งในแต่ละสังคมจะสิ้นสุดระยะเวลาอายุไม่เท่ากัน อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปวัยรุ่นจะสิ้นสุดระยะเวลาอายุประมาณ 20 ปี วัยรุ่นเป็นวัยที่เด็กมีพัฒนาการที่รวดเร็ว มีการเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย การเปลี่ยนแปลงกลุ่มของสังคมหรือการเปลี่ยนแปลงทางสติปัญญา การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วนี้ทำให้เด็กต้องปรับตัว ซึ่งการปรับตัวนำมาซึ่งความวิตกกังวล ความเครียดของอารมณ์ ความโกรธ ฯลฯ นักจิตวิทยา Stangley Hall เรียกระยะวัยรุ่นว่าเป็นวัยพายุบุแคม (Storm and Stress) นั่นก็คือ เด็กวัยรุ่นจะไม่มี ความมั่นคงทางอารมณ์ มีความขวัญพวาทของอารมณ์ และอารมณ์ก็มักจะ เป็นอารมณ์ที่รุนแรง มีความกดดันสูง และในสายตาของคนโดยทั่วไปก็เรียกว่า วัยรุ่น เป็นวัยของปัญหาวัยอลวนวัยรุ่น เพราะฉะนั้นวัยรุ่นจึงจัดเป็นวัยหนึ่งที่บุคคลในสังคมให้ความสนใจและคิดว่าเป็นปัญหาพฤติกรรมส่วนหนึ่งของสังคม

สุชา จันทน์เอม (2533, หน้า 30) กล่าวถึง วัยรุ่นไว้ว่าเป็นวัยที่มีอารมณ์เปลี่ยนแปลงได้ง่าย ความเชื่อมั่น ความต้องการ ตลอดจนความปรารถนาต่างๆ เป็นไปอย่างรุนแรงปราศจากความยั้งคิด ชอบทำ อะไรตามใจหรือตามความนึกคิดของตน ต้องการเป็นที่ยอมรับนับถือในหมู่เพื่อนฝูง โดยพยายามทำ อะไรให้คล้ายๆ กัน เลียนแบบตามกัน จึงมีวัยรุ่นเป็นจำนวนไม่น้อยที่มีปัญหาและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เลวร้าย ได้ตกเป็นทาสของยาเสพติดจากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า วัยรุ่น

เป็นวัยที่เริ่มตั้งแต่อายุ 12-20 ปี มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา จาก การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วหรือที่เรียกว่าพายุบุแคม (Storm and Stress) นี้ ส่งผลต่อการปรับตัว ความวิตกกังวล ความเครียดทางอารมณ์ ทำให้แสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมาโดยไม่เป็นที่ยอมรับของ สังคมหรือพฤติกรรมเบี่ยงเบนนั่นเอง

ทั้งนี้เพราะ “เด็กและเยาวชนอยู่ในวัยและสภาพธรรมชาติที่มีศักยภาพ มีพลัง มีความคิด จิตสำนึก” มีความพร้อมที่จะอุทิศตนเองและเป็นกำลังสำคัญในการเปลี่ยนแปลงพัฒนาสังคมต่อไป ในอนาคต (ชัชฎ์ ดิยะเจริญศรี, 2532, หน้า 34)

เฮอร์ล็อก (Eliza bent B. Hurlock, 1949 อ้างถึงใน ประารมภ์ นุชถาวร, 2532, หน้า 3) ได้กล่าวสรุปถึงวัยรุ่นว่า “เป็นวัยที่ต้องปรับตัวมาก จึงทำให้เป็นระยะชีวิตที่ก่อให้เกิดความไม่สบายใจ แก่บิดามารดา และผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเยาวชนหากความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา มีความขัดแย้งกัน เยาวชนไม่ได้รับความรักความเข้าใจจากบิดามารดาหรืออบรมเลี้ยงดูไม่ถูกต้อง ก็จะทำให้เกิดมีปัญหา” ดังนั้น การปรับตัวของวัยรุ่นจึงเป็นปัญหาที่ต้องคำนึงถึงในสังคมปัจจุบัน เพราะหากเยาวชนมีการปรับตัวที่ไม่ดีก็จะกลายเป็นเยาวชนที่เกเร เป็นอันธพาล ก่อความวุ่นวาย ต่างๆ และเมื่อเข้ามาอยู่ในโรงเรียนก็จะมาสร้างปัญหาขึ้นในโรงเรียน มีความขัดแย้งกับ โรงเรียน ครู และเพื่อน ได้แก่ การสอบตก มีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีกับครูและเพื่อนทำให้ไม่สามารถปรับตัวได้ เมื่อนักเรียนมีปัญหาในการปรับตัวในโรงเรียนย่อมจะก่อให้เกิดปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมตามมา เช่น การหลบหนีเรียนแล้วไปเที่ยวในสถานที่ที่ไม่เหมาะสม จับกลุ่มมั่วสุม ดื่มสุรา เล่นการพนัน สนุกเกอร์ บิลเลียด การเสพสิ่งเสพติด การไปก่อเหตุทะเลาะวิวาท และการประพฤติดนดังก่่าวอาจนำไปสู่การกระทำผิดด้านอื่นได้ง่ายก่อให้เกิดปัญหาสังคมได้

สุภาพันธุ์ รื่นสำราญ (2525, หน้า 1) ได้กล่าวถึงสาเหตุการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษาว่ามาจาก

(1) สาเหตุเบื้องต้นมาจากตัวนักศึกษาเอง ที่มีนิสัยเกเร มีความคึกคะนอง เสพของ มินเมา โกรธเคืองกันมาก่อนแล้วถูกขั้วยุ

(2) ขาดความรักความอบอุ่น การดูแลเอาใจใส่และการอบรมสั่งสอน เกี่ยวกับความ ประพฤติและมารยาทจาก บิดา มารดา ครูอาจารย์ และ โรงเรียน

(3) สาเหตุจากสิ่งแวดล้อมอื่นๆ เช่น อิทธิพลของสื่อมวลชน การเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีของ ผู้ใหญ่ การเชียร์กีฬาด้วยถ้อยคำที่ขั้วยุ การปลอมเป็นตัวนักเรียนของบุคคลภายนอกและขั้วยุ ให้ นักเรียน นักศึกษา ทะเลาะวิวาทกัน

ผ่องพรรณ แว่ววิเศษ (2534, บทคัดย่อ) ได้กล่าวถึงสาเหตุของการทะเลาะวิวาทของ นักเรียน นักศึกษา ว่ามาจาก

(1) จิตลักษณะ 4 ด้าน อันได้แก่ การใช้เหตุผลเชิงพฤติกรรม การมุ่งอนาคต สุขภาพจิต และทัศนคติการทะเลาะวิวาท

(2) ลักษณะทางสังคม 2 ด้าน อันได้แก่ การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม และการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตย ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา

ในครั้งนีผู้วิจัย จึงมีความสนใจ ที่จะศึกษาปรากฏการณ์ดังกล่าวนี้ ในมุมมองทางสังคมวิทยาโดยพิจารณาในบริบทและสภาพแวดล้อมของสถาบันที่เขามีวิถีชีวิตอยู่ว่า: มีกระบวนการทางสังคมอะไรบ้าง ที่เป็นแบบแผนและกลไกต่อการเกิดขึ้น และดำรงอยู่ของปรากฏการณ์การก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนเทคโนโลยีสยาม (ช่างกลสยาม) ซึ่งทำความเข้าใจตรงนั้นภายใต้บริบทและสภาพแวดล้อมที่พร้อมจะทำให้สามารถเข้าใจถึงความรู้สึกนึกคิด โลกทัศน์ การให้เหตุผลและความหมายของพวกเขาต่อสิ่งต่างๆ ในสังคมที่เขาดำเนินอยู่ ซึ่งจะเป็นประเด็นที่สำคัญที่จะทำให้เราเข้าใจในพฤติกรรม การก่อเหตุทะเลาะวิวาทของพวกเขาลึกซึ้งและชัดเจนมากยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่หนทาง ในการหาแนวทางป้องกัน และแก้ไขต่อปัญหาการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนเทคโนโลยีสยาม (ช่างกลสยาม) ทั้งในระยะสั้นและในระยะยาวให้ได้ผลกว่าที่ผ่านมา

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสาเหตุของการทะเลาะวิวาทกรณีศึกษาของนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษา โรงเรียนเทคโนโลยีสยาม (ช่างกลสยาม) เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษา โรงเรียนเทคโนโลยีสยาม (ช่างกลสยาม) เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

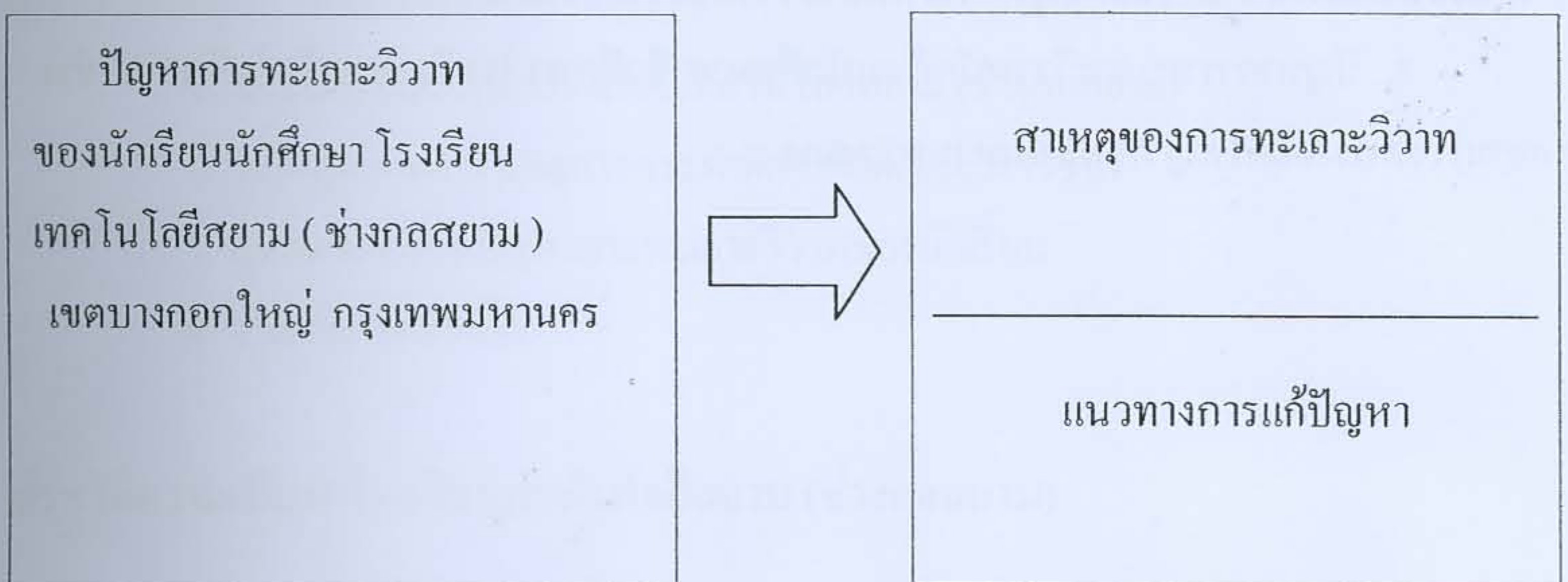
ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เพื่อศึกษาสาเหตุการทะเลาะวิวาทและเพื่อศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา โรงเรียนเทคโนโลยีสยาม (ช่างกลสยาม) เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

1. กรณีศึกษา ได้แก่ นักเรียนนักศึกษาโรงเรียนเทคโนโลยีสยาม (ช่างกลสยาม) ที่มีเรื่องทะเลาะวิวาทในโรงเรียน จำนวน 21 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษาคือ สาเหตุการทะเลาะวิวาทและแนวทางการแก้ปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษา โรงเรียนเทคโนโลยีสยาม (ช่างกลสยาม) เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การทะเลาะวิวาท หมายถึง การเข้าประทุษร้ายกันของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไประหว่างนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษา โรงเรียนเทคโนโลยีสยาม (ช่างกลสยาม) เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

สาเหตุการทะเลาะวิวาท หมายถึง เยาวชนที่กำลังศึกษาใน โรงเรียนเทคโนโลยีสยาม (ช่างกลสยาม) เกิดการทะเลาะวิวาทกัน

แนวทางการแก้ปัญหา หมายถึง วิธีการที่จะนำมาใช้เพื่อคลี่คลายปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษา โรงเรียนเทคโนโลยีสยาม (ช่างกลสยาม) เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทราบสาเหตุที่ทำให้นักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษา โรงเรียนเทคโนโลยีสยาม(ช่างกลสยาม) เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ทะเลาะกัน
2. ได้แนวทางในการแก้ปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษา โรงเรียนเทคโนโลยีสยาม (ช่างกลสยาม) เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ซึ่งฝ่ายปกครองและทางโรงเรียนสามารถนำมาใช้แก้ปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาได้
3. ปัญหาการทะเลาะวิวาทนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษา โรงเรียนเทคโนโลยีสยาม (ช่างกลสยาม) เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ลดลง